

Құрылысты қаржыландыру мен кредиттеудің Ережелерін бекіту туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасы Министрлер Кабинетінің Қаулысы 1993 жылғы 10 қыркүйек N 864. Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1997.09.30 . N 1389 қаулысымен. ~P971389

Қазақстан Республикасының Министрлер Кабинеті қаулы етеді:

1. Қазақстан Республикасының Экономика министрлігі мен Қаржы министрлігі Ұлттық банкімен бірлесіп әзірлеген құрылысты қаржыландыру мен кредиттеудің ұсынылып отырған Ережелері бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасының Ұлттық банкіне Экономика министрлігімен, Қаржы министрлігімен және Құрылыс, тұрғын үй және аумақтарда құрылыс салу министрлігі бірлесіп, құрылысты қаржыландыру мен кредиттеудің Ережелерін қолдану жөніндегі нұсқауды, құрылысты қаржыландыру мен кредиттеу үшін негіз болатын құжаттардың нысандарын, сондай-ақ басқа да қажетті нормативті актілерді 2 ай мерзім ішінде әзірлеу және бекіту ұсынылсын.

3. Қазақстан Республикасы министрліктерінің, ведомстволарының, концерндерінің және құрылыспен айналысатын басқа да шаруашылық жүргізуші құрылымдарының басшыларына, сондай-ақ облыстардың, Алматы және Ленинск қалаларының әкімдеріне құрылыстар мен объектілерді қаржыландыру кезінде осы Ережелерді қатаң сақтауды қамтамасыз ететін шаралар қолдану тапсырылсын.

Қазақстан Республикасының
Премьер-министрі

Қазақстан Республикасы
Министрлер Кабинетінің
1993 жылғы 10 қыркүйектегі
N 864 қаулысымен

бекітілген
Құрылысты қаржыландыру мен кредиттеудің
ЕРЕЖЕЛЕРІ

1. Құрылысты қаржыландыру, кредиттеу және құрылыста есеп айырысу Қазақстан Республикасының заңдарына, Жоғарғы Кеңестің басқа да актілеріне, Қазақстан Республикасы Президенті мен Министрлер Кабинетінің шешімдеріне, осы Ережелерге және өзге де нормативті актілерге сәйкес жүзеге асырылады.

Қазақстан Республикасының Ұлттық банкі мен басқа банктер күрделі

қаржыны қаржыландырады және кредит береді, мемлекеттік, кооперативтік кәсіпорындарды, сондай-ақ тиісті банкте есеп шот ашылған шаруашылық құрылымдарының өзге де барлық түрлерін кредиттеуді және олардың құрылысында есеп айырысуды жүзеге асырады.

Күрделі қаржыны қаржыландыру мен кредит беру барысында қолданылып жүрген заңдарға сәйкес бақылау міндеттері жүктелген банктер мен өзге органдар бюджет, экономикалық өзгерістер қорынан, жол қорынан, мемлекеттік сектор мен банкі кредитінің <*> сол тәрізді өзге де қорларынан түскен қаржылардың мақсатты пайдаланылуына бақылау жасайды, олардың тиімділігінің артуына экономикалық ықпал етеді.<*>

<*> Бұдан әрі - "орталықтандырылған қаржыландыру көздері".
Орталықтандырылған қаржы көздері мен мемлекеттік кәсіпорындардың өз қаражатынан қаржыландырылатын күрделі қаржы - "мемлекеттік күрделі қаржы".

Инфляция туғызған баға өзгерісінің тоқсандық индексі кредит қаражатының мөлшеріне және аймақтар бойынша іс жүзінде қалыптасқан индекстерге қарай тиісті қайтарым сомаға қолданылады.

Жобаны, жұмыс жобасын, техникалық-экономикалық негіздемелер мен есеп айырысуларды әзірлеу барысында белгіленген, Мемлекеттік ведомстволық емес сарапта қаралған және дәлелденген және белгіленген тәртіпке орай, негіздеме бағалар бойынша бекітілген құрылыстың сметалық құны, әдетте, мемлекеттік күрделі қаржы есебінен жүзеге асырылатын құрылыстың бүкіл кезеңінде өзгеріссіз қала береді.

Құрылыстың барысында негіздеме құн өзгерген жағдайда жобалық-сметалық құжаттама мемлекеттік ведомстводан тыс сараптың қорытындысы бойынша белгіленген тәртіппен қайта бекітуге жатады. <*>

Ескерту. 1-тармақтың 6 абзацында "ведомстволық" деген сөзі ауыстырылды - ҚРМК-нің 02.12.1993 ж. N 1213 қаулысымен.

Ескерту. 1-тармақтың үшінші абзацынан сөздер алынып тасталды - ҚРМК-нің 1995.06.09. N 809 қаулысымен.

2. Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі (жергілікті қаржы органдары) Қазақстан Республикасының Жоғарғы Кеңесі (жергілікті Кеңестер) тиісті жылға арналған республикалық бюджет туралы Заң (жергілікті бюджет туралы шешім) қабылдағаннан кейін Қазақстан Республикасының Ұлттық банкі мен оның мекемелеріне министрліктер, ведомстволар, концерндер, облыстық, Алматы және Ленинск қалалық әкімшіліктері (жергілікті Кеңестердің тапсырыс берушілері) бойынша күрделі қаржы беру (бюджет қаражатына қатысты) жоспарларын хабарлайды, олар кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер,

құрылыстар мен объектілер бойынша аталған күрделі қаржыны бөлу жоспарларын Қазақстан Республикасының Ұлттық банкіне табыс етеді. Қазақстан Республикасының Ұлттық банкі мен оның облыстық басқармалары бұл жоспарларды банкілердің қаржыландырушы мекемелеріне жеткізеді.

3. Мемлекеттік кәсіпорындар, бірлестіктер мен ұйымдар күрделі қаржыны қаржыландыруға арналған өз қаражатын жоспарда көзделген сома мөлшерінде банкі мекемелеріне күрделі қаржыны қаржыландырудың тиісті есеп шоттарына аударады, ал басқа кәсіпорындар бойынша қаржыландыру шартты келісім негізінде олардың есеп шоттарынан жүзеге асырылады.

Кәсіпорындар, бірлестіктер, ұйымдар мен мекемелер уақытша қаржы қиыншылығына ұшыраған жағдайда банктер оларға күрделі қаржыны қаржыландыру үшін өзара тиімді шартпен кредит бере алады.

4. Құрылыстарға орталықтандырылған қаржы көздері есебінен қаржы мен кредит беруді банктер құрылыстың бүкіл кезеңіне титулдық тізімдер негізінде мердігерлік шарттарға сәйкес жүзеге асырады. Кәсіпорындар мен объектілердің құрылысы жоспарланған жыл ішінде басталып, аяқталатын, немесе титулдық тізім мен құрылыс ішіндегі титулдық тізімдер сәйкес келген жағдайда банк мекемелеріне тапсырылмайды.

Үстіміздегі жылы іске қосылатын, сондай-ақ жинақтаушы импорттық жабдықтармен өтемдік негізде салынып жатқан объектілердегі мерзімінен бұрын жедел қарқынмен атқарылған жағдайда банктер оларға белгіленген тәртіп бойынша жылдық қаражат шеңберінде қаржы мен кредит бере алады.

Күрделі қаржымен үздіксіз қаржыландыруды үздіксіз қамтамасыз ету үшін мемлекеттік кәсіпорындар, бірлестіктер мен ұйымдар осы мақсатқа арналған өз қаражатын дер кезінде банкке салуға, сол сияқты күрделі құрылыстағы ішкі резервтерді жұмылдыруға міндетті.

Орталықтандырылған қаржы көздері есебінен күрделі қаржы бөлуді белгіленген тәртіп бойынша бекітілген күрделі қаржының және Үкімет, Экономикалық өзгерістер қорының Үйлестіру кеңесі және осы міндеттер жүктелуі мүмкін басқа да республикалық құрылымдар анықтаған құрылымдар мен объектілердің тізбесі негізінде Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің мекемелері жүзеге асырады.

Меншік нысаны аралас ведомстволарға, кәсіпорындарға, бірлестіктер мен ұйымдарға, яғни мемлекеттік күрделі қаржы қатысатын (үлес түрінде) жағдайда, күрделі қаржы беру қаржыландырудың орталықтандырылған көздері үшін белгіленген тәртіп бойынша жүзеге асырылады. Бұл ретте орталықтандырылған қаржы көздерінен қаржы бірінші кезектегі жарнамадан және өз қаражатын тиісінше үлестеп пайдаланғаннан кейін бөлінеді.

Ауыспалы объектілер бойынша атқарылған жұмыстар үшін жыл басында

жинақталған қарыз, өткен жылы осы объектінің құрылысы аталған қаржы көздерінің есебінен жүргізілген жағдайда ғана, биылғы жылғы орталықтандырылған қаржы көздерінің есебінен төленеді.

6. Банктер Қазақстан Республикасының заң актілерін, Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің нормативті құжаттарын басшылыққа ала отырып, меншік нысандарына қарамастан, шаруашылық құралымдарының барлық түрлеріне, сондай-ақ жекелеген азаматтарға кредит шартпен және осы Ережеде белгіленген шарттармен ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді кредиттер береді.

7. Министрліктер, ведомстволар және олардың басқару міндеттері жүктелген ұйымдары мемлекеттік қаржы бөлуді қаржыландыру мен кредиттеу және құрылыста есеп айырысуды жүзеге асыру үшін күрделі құрылыстың жылдық жоспарларын, күрделі қаржыны қаржыландырудың жоспарларын және жаңадан басталған құрылыстардың құрылыстың бүкіл кезеңіне арналған титулдық тізімдерін банктерге табыс етеді.

Сонымен қатар тапсырыс берушілер құрылысты қаржыландыруды ресімдеу үшін мердігерлік шарттарды ішкі құрылыстық титулдық тізімдерді, құрылыс құнының жиынтық сметалық есеп айырысуының көшірмелерін, сондай-ақ скважина бұрғылауға арналған геоқорда тіркелгендігі туралы N 3-гр нысан бойынша мағлұматты банк мекемелеріне табыс етеді.

Күрделі құрылыс жоспарлар, күрделі қаржы бөлуді қаржыландырудың жоспарлары мен жоспарланатын жылға арналған ішкі құрылыстық титулдық тізімдер банкі мекемелеріне түсісімен ауыспалы құрылыстар бойынша қаржыландыру және кредиттеу құрылыстың бүкіл кезеңіне арналған титулдық тізімдер мен мердігерлік шарттардың негізінде жалғаса береді.

Белгіленген тәртіп бойынша бекітілген ішкі құрылыстық титулдық тізімдер әдетте, бір жыл мерзім ішінде өзгертілуге жатпайды.

Мемлекеттік күрделі қаржы бойынша банкке табыс етілетін ішкі құрылыстық титулдық тізімдер төмендегі талаптарға жауап беруі керек:

- титулдық тізімдерге енгізілетін объектілер мен шығындардың бекітілген жобалық-сметалық құжаттармен қамтамасыз етілуі;
- қуаттар мен объектілерді іске қосу жөніндегі тапсырманың, күрделі қаржы мөлшерінің титулдық тізімнің көрсеткіштеріне сәйкес келуі;
- іске қосылатын қуаттар мен объектілер үшін оларды белгіленген мерзімде іске қосуға қажетті күрделі қаржы мөлшерінің алдын ала қарастырылуы.

8. Банк мекемелері инвестициялық ниеттеме жоспарының, шарттың (қосымша келісімнің, наряд-тапсырыстың), сондай-ақ белгіленген тәртіппен бекітілген мынадай құжаттардың:

- жобалаудың және құрылыстың техникалық-экономикалық негіздемелері мен есеп-қисаптарын (ТЭН, ТЭЕ) жасау жөніндегі жұмыс жоспарларының;

11. Құрылыс шаруашылық тәсілмен жүзеге асырылған жағдайда атқарылған жұмыстар, жеткізілген материалдар мен жабдықтар және басқа да шығындар үшін ақы төлеу қаржыландырудың есеп шоттарынан жүргізіледі.

Қажет болған жағдайларда осы мақсаттар үшін есеп айырысу шоттары ашылуды мүмкін.

12. Меншік нысандарына және қаржыландыру көздеріне қарамастан, заңды ұйымдар мен жекелеген адамдар құрылысты қаржыландыруды ресімдеу үшін құрылыс-монтаж жұмыстарын жүргізуге арналған құрылыс құжаттамасы бойынша ведомстволық емес мемлекеттік сараптаудың қорытындысын және мемлекеттік сәулет-құрылыс қадағалау органдарының рұқсат қағазын қаржыландырушы банктерге табыс етеді.

13. Орталықтандырылған қаржы көздерінен қаржыландырылатын күрделі қаржы бойынша банктер қаржыландыруға қабылдамаған құрылыстар мен объектілерде жұмыстар жүргізуге және қаражат жұмсауға жол берілмейді. Мұндай құрылыстар мен объектілерге жұмсалған шығынның орны толтырылмайды, ал құрылыс жиынтық сметалық есеп-қисабы жөніндегі қаражаттың қалдығы соншалық шамаға (іс жүзінде жұмсалған шығын) кемітіледі.

14. Банктер қаржыландыруды және кредиттеуді жүзеге асыру кезінде шаруашылық органдарына, олардың қолданылып жүрген кредиттік келісім шарттарын орындауына қарай әрқайсысына айрықша тәсіл қолданады. Олар аталған шарттарда бұзған жағдайда банктер белгіленген тәртіппен қаржы-кредит санкцияларын қолдануға құқылы.

Мемлекеттік орталықтандырылған қаржы көздерінен бөлінген ұзақ мерзімді кредиттер, оларды қажетсініп талап етпеген (кредиттік келісім, қаржыландыру ресімделмеген) жағдайда кредит беру туралы шешім қабылданған күннен бастап үш ай ішінде өндіріп алуға жатады.

15. Инвестициялық қызметтің субъектілері, банктерді қоса алғанда, айналмалы қаржының айналымдығын жеделдету және шарттық қарым-қатынастарды нығайту жөнінде шаралар қолданады. Орталықтандырылған қаржы көздерінің қозғалысын негізсіз кідірткен, оларды есеп шоттарда ұзақ мерзім бойы қаңтарып қойған немесе бұл қаражатты кідірту мен қаңтарып қою фактілерін жасырған жағдайда банктер мен инвестициялық қызметтің басқа да қатысушылары Қазақстан Республикасының Заңдарында белгіленген деңгейде жауап береді.

16. Қаржыландырушы банктер орталықтандырылған қаржы көздері есебінен қаржыландырылатын құрылыстар мен объектілерде және құрылыс салушының өтініші бойынша өз қаражаты есебінен қаржыландырылатын құрылыстар мен объектілерде атқарылған құрылыс-монтаж және жөндеу-құрылыс

жұмыстарының көлемін іріктеу тәртібімен бақылау түрінде өлшеуді ұйымдастырады және жүргізеді.

Банктер кәсіпорындардан, құрылыстардан, мердігерлік құрылыс-монтаждау, бұрғылау, жобалау-зерттеу, геологиялық және басқа ұйымдардан бақылау түрінде өлшеу және қаражат алу үшін негіз болатын құжаттарды тексеру нәтижесінде анықталған артық алынған сомаларды белгіленген тәртіппен өндіріп алады.

Атқарылған құрылыс-монтаж жұмыстарының (оның ішінде күрделі қаржы көлеміне кіргізілген, бірақ іс жүзінде монтаждалмаған жабдықтардың құнының), жобалау-зерттеу, бұрғылау, геологиялық-барлау, жөндеу-құрылыс және реттеп-іске қосу жұмыстарының көлемінің аталған жұмыстарды атқаратын ұйымдардан ақша қаражатын алуға негіз болған құжаттарда асырып көрсетілгені үшін, сондай-ақ қаржының мақсатсыз пайдаланылмағаны үшін банк органдары Қазақстан Республикасы Жоғарғы Кеңесінің 1993 жылғы 30 қаңтардағы N 1945-XII қаулысымен бекітілген Экономикалық санкция туралы ережеге сәйкес айыппұл өндіріп алады.

Кредиттік шартта ескерілгеніндей, берілген кредиттерді мақсатсыз пайдаланғаны үшін заңды ұйымдар мен жекелеген адамдар кредит бойынша проценттерін төлеп, кредитті мерзімінен бұрын қайтаруымен бірге кредит сомасының 25 процентін банктің пайдасына төлейді.

Жұмыстар мердігерлік тәсілмен атқарылса, аталған айыппұл тапсырыс беруші мен мердігерден теңдей өндіріліп алынады.

Айыппұлды өндіріп алу тәртібін Қазақстан Республикасының Ұлттық банкі, Құрылыс, тұрғын үй және аумақтарда құрылыс салу министрлігі мен Қаржы министрлігі белгілейді.

17. Қаржыландырушы банк мекемелері жобалық-сметалық құжаттама бойынша сараптау қорытындысы талаптарының сақталуына бақылау жасайды, заң актілерінің, жобалау жөніндегі нормалар мен ережелердің бұрмалану фактілері бойынша мемлекеттік сараптаудың, сондай-ақ құрылыстың, меншік нысандары мен бағыныстылығына қарамастан, құрылыс индустриясы мен өнеркәсіп-құрылыс материалдары кәсіпорындары жасаған материалдардың, бұйымдар мен конструкциялардың сапа мәселелері бойынша мемлекеттік сәулет-құрылыс қадағалау органдары мен Қазақстан Республикасы Министрлер Кабинетінің жанындағы Стандарттау және метеорология жөніндегі Бас басқарманың нұсқамаларын атқаруға қабылдайды.

18. Кредит оның ішінде кредит үшін төленетін проценттік ставка уақтылы қайтарылмаған жағдайда кредиттік шарт жасасқан кезде белгіленген жеңілдетілген проценттік ставка кредиттік келісімді жасасқан мерзімде қолданылып отырған коммерциялық деңгейге автоматты түрде көтеріледі.

19. Орталықтандырылған қаржы көздерінен бөлінетін күрделі қаржыны қаржыландыратын қаражаттың уақытылы аударылуын, сондай-ақ олардың мақсатты түрде пайдаланылуын бақылауды Қазақстан Республикасының Ұлттық банкі, Қаржы министрлігі және Министрлер Кабинеті жанындағы Мемлекеттік қаржы бақылау комитеті жүзеге асырады.

20. Осы ережелердің талаптарын орындамағаны үшін қаржыландырушы банк мекемелері қолданылып жүрген заңдарға сәйкес жауап береді.